

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Наставна програма за основно образование на возрасни

Музичко образование

за I образовен период

(I, II и III одделение)

Скопје, 2025 година

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставен предмет	<i>Музичко образование</i>
Вид/категорија на наставен предмет	Задолжителен
Одделение	I (прво), II (второ) и III (трето)
Наставни теми на наставната програма	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Слушаме музика</i> 2. <i>Пееме, свириме и играме</i>
Број на часови	1 час неделно /36 часа годишно
Опрема и средства	<p>Специјализирана училница (кабинет), која освен стандардните средства и помагала е опремена и со:</p> <ul style="list-style-type: none"> • детски ритмички инструменти (тапани во различни големини, тропалки, ритмички стапчиња, кастањети, гонг, чинели, ксилофон, триангл, маракас, дајре); • разни извори на учење од природата и непосредната околина – листови хартија во боја, суви лисја од дрвјата, дрвени или метални прачки, стаклени, дрвени, метални предмети со разновидна звучност во училницата); • печатени материјали (прирачници, магазини, весници); • дводимензионални отпечатоци – непроектирани (слики, фотографии, постери, илустрации); • уреди за репродукција на аудио- и видеозаписи (ЦД И ДВД-плеер, хај-фај уред, ТВ-приемник, компјутер со пристап до интернет, звучници, LCD-проектор, паметна табла); • клавири/пијанино/електрично пијано или некој друг музички инструмент; • аудио- и видеозаписи: аудио и видео ЦД со соодветна содржина.
Норматив на наставен кадар	<p>Воспитно-образовната работа до трето одделение може да ја изведува лице кое е стекнало со звање:</p> <ul style="list-style-type: none"> • професор/наставник/учител по одделенска настава, VII/1 или VI/1 (според МРК) и 240 ЕКТС;

- дипломиран педагог, VII/1 или VI/1 (според МРК) и 240 ЕКТС.

ПОВРЗАНОСТ СО НАЦИОНАЛНИТЕ СТАНДАРДИ

Резултатите од учење наведени во наставната програма водат кон стекнување на следните компетенции опфатени со подрачјето **Уметничкото изразување и култура** од Националните стандарди:

<i>Ученикот/ученичката знае и/или умее:</i>	
VIII-A.1	да манифестира познавање на различните форми на уметничко изразување од сите области на културата (литературата, музиката, визуелните уметности, изведбените уметности, декоративните уметности, архитектурата, дизајнот),
VIII-A.3	да ги изразува сопствените идеи, искуства и емоции користејќи уметнички или други форми на креативно изразување (индивидуални или колективни),
VIII-A.4	да ги интерпретира идеите, искуствата и емоциите изразени во уметничките продукти креирани од другите што се припадници на сопствената или на други култури,
VIII-A.5	да манифестира познавање на сопствената култура и на различните начини на нејзино изразување преку литературата и визуелните уметности, музиката и танците, градбите и другите културни продукти,
VIII-A.6	да ги идентификува разликите и сличностите меѓу сопствената култура и другите култури во своето потесно и пошироко опкружување и да ја анализира нивната поврзаност и меѓузависност
<i>Ученикот/ученичката прифаќа дека:</i>	
VIII-B.2	критичкиот однос конразличните продукти на уметноста е битен за развивање на индивидуалните и општествените естетски вредности.

Наставната програма вклучува и релевантни компетенции од следните подрачја на Националните стандарди:

Дигитална писменост, Личен и социјален развој, и. Општество и демократска култура

<i>Ученикот/ученичката знае и умее:</i>	
IV-A.2	да процени кога и на кој начин за решавање на некоја задача/проблем е потребно и ефективно користење на ИКТ
IV-A.5	да определи какви информации му/и се потребни, да најде, избере и преземе дигитални податоци, информации и содржини
V-A.4	да прави процена на сопствените способности и постигања (вклучувајќи ги силните и слабите страни) и врз основа на тоа да ги определува приоритетите што ќе му/и овозможат развој и напредување,
V-A.6	да си постави цели за учење и сопствен развој и да работи на надминување на предизвиците што се јавуваат на патот кон нивно остварување

V-A.7	да ги користи сопствените искуства за да си го олесни учењето и да го прилагоди сопственото однесување во иднина
V-A.14	да слуша активно и соодветно да реагира, покажувајќи емпатија и разбирање за другите и да ги искажува сопствените загрижи и потреби на конструктивен начин
V-A.15	да соработува со други во остварување на заеднички цели, споделувајќи ги сопствените гледишта и потреби со другите и земајќи ги предвид гледиштата и потребите на другите
V-A.17	да бара повратна информација и поддршка за себе, но и да дава конструктивна повратна информација и поддршка во корист на другите
V-A.19	да дава предлози, да разгледува различни можности и да ги предвидува последиците со цел да изведува заклучоци и донесува рационални одлуки,
VI-A.5	да ги разбира разликите помеѓу луѓето по било која основа (родова и етничка припадност, возраст, способности, социјален статус, итн.),
VI-A.6	да препознава присуство на стереотипи и предрасуди кај себе и другите и да се спротивставува на дискриминација.
<i>Ученикот/ученицката разбира и прифаќа дека:</i>	
IV-Б.1	дигиталната писменост е неопходна за секојдневното живеење - го олеснува учењето, животот и работата, придонесува за проширување на комуникацијата, за креативност и иновативност, нуди разни можности за забава,!
V-Б.3	сопствените постигања и добросостојба во најголема мера зависат од трудот што самиот/самата го вложува и од резултатите што самиот/самата ги постигнува,
V-Б.4	секоја постапка што ја презема има последици по него/неа и/или по неговата/нејзината околина
V-Б.7	иницијативноста, упорноста, истрајноста и одговорноста се важни за спроведување на задачите, остарување на целите и надминување на предизвиците во секојдневните ситуации
V-Б.8	интеракцијата со другите е двонасочна – како што има право од другите да бара да му биде овозможено задоволување на сопствените интереси и потреби, така има и одговорност да им даде простор на другите да ги задоволат сопствените интереси и потреби
V-Б.9	барањето повратна информација и прифаќањето конструктивна критика води кон личен напредок на индивидуален и социјален план

РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕ

Тема: СЛУШАМЕ МУЗИКА Вкупно часови: 18	
Резултати од учење	
Ученикот/ученичката ќе биде способен/способна да:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. разликува детска музика, народна музика, музика од анимирани филмови и препознава по неколку од секој вид; 2. ја препознава химната на државата; 3. разликува и применува соодветно елементарни музичко-изразни средства во слушаната музика (темпо, динамика, метар, висина на тонот, мелодија, ритам, аудитивни контрасти). 4. да препознава народни песни, игри и инструменти (тапан, шупелка, гајда) на етничките заедници кои живеат во РС Македонија. 	
Содржини (и поими)	Стандарди за оценување
<ul style="list-style-type: none"> • Видови музика (класична музика, музика за деца, музика од анимиран филм, народна музика, свечена песна – химна). 	<ul style="list-style-type: none"> • Идентификува кој вид е музиката која ја слуша. • Идентификува и наведува најмалку една композиција од секој од видовите музика, од секој од видовите музика. • Ја препознава химната на државата.
<ul style="list-style-type: none"> • Музички изразни средства (мелодија, ритам, метар, бавно/брзо, високи/ниски тонови, гласно/тивко). 	<ul style="list-style-type: none"> • Идентификува аудитивни контрасти (високо/ниско, кратко/долго, бавно/брзо, гласно/тивко). • Идентификува вокална (пеење), инструментална (свирење) и вокално-инструментална (пеење и свирење) изведба. • Идентификува карактер на слушаната музика (тажна, приспивна, среќна, весела, страшна). • Разликува аудитивни контрасти (високо – ниско, кратко – долго, бавно – брзо – умерено, гласно – тивко). • Идентификува аудитивни контрасти (високо/ниско, кратко/долго, бавно/брзо/умерено, гласно/тивко, поврзано/отсечно).
<ul style="list-style-type: none"> • Музичко изразување и творење. • (слободно музичко изразување, 	<ul style="list-style-type: none"> • Поврзува мелодија и ритам со движења. • Креира кратки ритмички целини придружени со плескање, чекорење или разни видови детски ритмички инструменти.

творење/создавање).	<ul style="list-style-type: none"> Создава едноставни кореографии со елементарни чекори и движења со изразен карактер (весел или тажен), соодветно на карактерот на музиката.
<ul style="list-style-type: none"> Музички инструменти и гласови (музика за пеење; музика за свирење; музика за пеење и свирење; диригент; хор и солист; музички инструменти: пијано, виолина; народни инструменти: тапан, шупелка, гајда; гласови: детски, женски, машки; групи оркестарски инструменти: жичени, дувачки, удирачки) 	<ul style="list-style-type: none"> Препознава народни инструменти: тапан, шупелка, гајда. Прави разлика меѓу музика за пеење (вокална), музика за свирење (инструментална), музика за пеење и свирење (вокално-инструментална). Прави разлика меѓу соло и хорска изведба со детски, женски и машки гласови. Прави разлика меѓу групи оркестарски инструменти, визуелно и звучно.

Тема: ПЕЕМЕ, СВРИМЕ И ИГРАМЕ Вкупно часови: 18	
Резултати од учење: Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:	
<ol style="list-style-type: none"> пее песни, самостојно и во група, почитувајќи ги правилата и техниката на пеење, свири на детски музички инструменти по слух со правилна техника на свирење со употреба на изучените музички елементи, пее и свири едноставни мелодиски вежби по нотен запис со употреба на изучените музички елементи, се изразува креативно (согласно карактерот на музиката) преку учество во музички игри и танци, со примена на изучените музички елементи. 	
Содржини (и поими):	Стандарди за оценување:
<ul style="list-style-type: none"> Песни и броеници во опсег до1 - си1 	<ul style="list-style-type: none"> Демонстрира јасна дикција, точна артикулација и ритам при кажување броеници. Пее одреден број песни за деца и народни песни во опсег до1-си1 со правилен пејачки став и правилно дишење. Пее со другите во група со усогласено темпо, динамика и ритам.
<ul style="list-style-type: none"> Вовед во пеење и свирење по нотен запис (тонови сол1, ми1, ла1, ре1, до1; ритам - четвртина) 	<ul style="list-style-type: none"> Идентификува положба на ми1, сол1, ла1, ре1, до1 на петолиније. Изговара со тактирање и свири на ритмички инструменти елементарни ритмички вежби со четвртини ноти и паузи.

нота, четвртина пауза, тактирање)	<ul style="list-style-type: none"> • Пее со тактирање и свира на мелодиски инструменти елементарни мелодиски вежби со изучените тонови и четвртини ноти и паузи по нотен запис. • Употребува виолински клуч и изучените тонови во сопствениот нотен запис.
<ul style="list-style-type: none"> • Музички игри (пеење, играње, танцување, оро, марш, валцер и дурги популарни танци во дводелен, триделен и нерамноделен такт, игри на етничките заедници кои живеат во РС Македонија и од други народи во светот, елементи на балет). 	<ul style="list-style-type: none"> • Го следи видот/карактерот на музиката со своите движења (оро, марш, валцер, движења од игри на етничките заедници кои живеат во РС Македонија и од други народи во светот, елементи на балет).

Почеток на имплементација на наставната програма	2025/2026 година	
Институција/носител на програмата	Биро за развој на образованието	
<p>Согласно член 15, став 10 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/19, 229/20,3/25 и74/25) и член 17, став 2 од Законот за образование на возрасните („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.3/25),министерот за образование и наука ја донесе наставната програма по предметот <i>Музичко образование</i> за основно образование на возрасни за I, II и III одделение.</p>	<p>бр. 12-12059/6 17.9.2025 година</p>	<p>Министер за образование и наука</p> <p>Проф. Д-р. Весна Јаневска, с.р.</p> <p>_____</p>